

YÖNETMELİK

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığından:

**BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALARIN ÖNLENMESİ VE ETKİLERİNİN
AZALTILMASI HAKKINDA YÖNETMELİK
BİRİNCİ BÖLÜM**

Amaç, Kapsam, İstisnalar, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 –(1) Bu Yönetmeliğin amacı, tehlikeli maddeler bulunduran kuruluşlarda büyük endüstriyel kazaların önlenmesi ve muhtemel kazaların insanlara ve çevreye olan zararlarının en aza indirilmesi amacıyla, yüksek seviyede, etkili ve sürekli korumayı sağlamak için alınması gereklili ölemeler ile ilgili usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 –(1) Bu Yönetmelik, Ek-1'in Bölüm 1 ve Bölüm 2'sinde belirtilen sınır değerlere eşit veya üzerindeki miktarlarda olmak üzere; Bölüm 1 ve Bölüm 2'ye konu olan tehlikeli maddeleri bulunduran, bulundurması muhtemel olan veya içerisindeki endüstriyel bir kimyasal prosesin kontrol kaybı esnasında bu miktarlarda tehlikeli madde oluşması beklenen, alt ve üst seviyeli kuruluşlara uygulanır.

İstisnalar

MADDE 3 –(1) Bu Yönetmelik;

- a) Askeri kuruluş, tesis ve depolar,
 - b) İyonlaştırıcı radyasyon faaliyetlerine,
 - c) Ek-1 Bölüm 1 ve Bölüm 2'de belirtilen miktarlarda ve cinste tehlikeli madde bulundursalar dahı;
 - 1) Tehlikeli maddelerin bu Yönetmelik kapsamındaki kuruluşların sınırlarının dışında karayolu, demiryolu, kıt içi suyolu, deniz veya hava yoluyla taşınmasına ve bu transfer zinciri üzerindeki geçici ara depolama faaliyetleri ile liman, iskele ve demiryolu yükleme boşaltma istasyonlarında yapılan tehlikeli maddenin bir taşıma aracından başka bir taşıma aracına aktarılması sırasında yükleme, boşaltma ve nakliye işlemlerine,
 - 2) Tehlikeli maddelerin kuruluş sınırları dışında bir boru hattıyla taşınmasına,
 - ç) Madenlerde, taş ocaklarında ve sondaj kuyusu vasıtıyla minerallerin ve hidrokarbon bazlı doğal maddelerin aranması, çıkarılması ve işlenmesi faaliyetlerine,
 - d) Denizde, minerallerin ve hidrokarbon bazlı doğal maddelerin aranması, çıkarılması, depolanması ve işlenmesi ile ilgili faaliyetlere,
 - e) Deniz tabanı altında;
 - 1) Sadece depolamaya ait sahalarde gaz depolanmasına,
 - 2) Hidrokarbonlar da dahil olmak üzere minerallerin arandığı ve çıkarıldığı sahalarde gaz depolanmasına,
 - f) Yer altında veya yer üstünde atıkların düzenli depolandığı sahalara,
uygulanmaz.
- (2) Ancak bu Yönetmelik;
- a) Birinci fikranın (c) bendinin (2) numaralı alt bendinde belirtilen boru hatları üzerinde depolama faaliyetinin yapıldığı pompa istasyonlarına,
 - b) Birinci fikranın (ç) bendine bakılmaksızın tehlikeli maddelerin kullanıldığı kimyasal ve ıslı işlemlere ve bu işlemlere ilişkin depolama faaliyetleri ile maden işleme faaliyetlerinde tehlikeli maddelerin bulunduğu atık havuz ve barajlarına,
 - c) Birinci fikranın (e) bendine bakılmaksızın, doğal katmanlarda, akiferlerde, tuz yataklarında ve kullanılmayan madenlerde bulunan kıyı yer altı gaz depolarına,
uygulanır.

Dayanak

MADDE 4 –(1) Bu Yönetmelik;

a) 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu, 15/7/2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi hükümlerine dayanılarak,

b) 4/7/2012 tarihli ve 2012/18/AB sayılı Konsey Direktifi dikkate alınarak Avrupa Birliği mevzuatına uyum çerçevesinde,

hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 5 –(1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında;

a) Acil hizmet birimleri: Büyük endüstriyel kazalarda, kuruluşta ve civarında zararın en aza indirilmesi amacıyla görev yapan kolluk güçleri, itfaiye, il sağlık müdürlüğü, 112 il ambulans servisi, sahil güvenlik ile arama-kurtarma hizmetleri dahil sağlık ve güvenlik hizmetlerini gerçekleştiren birimleri,

b) Alt seviyeli kuruluş: Ek-1'in Notlar bölümünün 4 üncü maddesinde tanımlanan toplama kuralı dikkate alınmak şartıyla, Ek-1 Bölüm 1 ve Bölüm 2'de verilen tehlikeli madde listelerinde, Sütun 2'deki eşik değerlere eşit veya bunların üzerindeki, ancak Sütun 3'teki değerlerin altındaki miktarlarda tehlikeli madde bulunduran veya bulundurması muhtemel kuruluş,

c) Askeri kuruluş, tesis ve depolar: 16/8/2013 tarihli ve 28737 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Askerî İşyerleri ile Yurt Güvenliği İçin Gerekli Maddeler Üretilen İşyerlerinin Denetimi, Teftiği ve Bu İşyerlerinde İşin Durdurulması Hakkında Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentlerinde yer alan işyerlerini,

ç) Büyük endüstriyel kaza: Bu Yönetmelik kapsamındaki herhangi bir kuruluşun işletilmesi esnasında, kontrolden kaynaklanan ve kuruluş içinde veya dışında insan ve/veya çevre sağlığı için anında veya daha sonra ciddi tehlikeye yol açabilen bir veya birden fazla tehlikeli maddenin sebep olduğu büyük bir yayılım, yangın veya patlama olayını,

d) Büyük endüstriyel kaza frekansi: Büyük kaza senaryo dokümanında senaryo edilen her bir büyük endüstriyel kazanın meydana gelme frekans seviyesini,

e) Büyük kaza senaryo dokümanı: Kurulusta büyük endüstriyel kaza tehlikelerinin belirlenmesi ve bu tehlikelerden kaynaklanacak risklerin değerlendirilmesi amacıyla hazırlanan dokümanı,

f) Depolama: Tehlikeli maddenin, kontrol altında tutulması veya stokta bulundurulmasını,

g) Geçici ara depolama: Nihai varış noktası belli olan, transfer zincirindeki tehlikeli maddenin, dış ortamla temas etmeyecek şekilde orijinal ambalajı bozulmadan, depolama şartlarına uygun koşullarda geçici olarak depolanmasını,

ğ) İl afet müdahale planı: 26/8/2013 tarihli ve 2013/5703 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Afet ve Acil Durum Müdahale Hizmetleri Yönetmeliği kapsamında il düzeyinde hazırlanan planı,

h) İşletmeci: İşletme sahibi veya 6331 sayılı Kanunda belirtilen işveren tanımı kapsamında, bir kuruluşun veya tesisin işletilmesinden sorumlu ve/veya buradaki teknik işletme hakkında karar verme yetkisine sahip gerçek veya tüzel kişiyi,

i) Karışım: İki veya daha fazla maddenin kimyasal özelliklerini kaybetmeden bir araya gelmesi ya da çözelti oluşturmasını,

j) Kuruluş: Bu Yönetmelik kapsamında alt ve üst seviyeli olarak belirlenmiş, karayolu, demiryolu veya kıtta içi suyolu ile ayrılmış iki veya daha fazla alanın bir bütün olarak değerlendirildiği aynı yerleşkedede yer alan ve aynı işletmecinin kontrolü altında bulunan ortak altyapı veya faaliyetler de dahil olmak üzere, 6331 sayılı Kanunda belirtilen işyeri tanımı kapsamında, tehlikeli maddelerin bulunduğu bir veya daha fazla tesisin yer aldığı tüm alanı,

k) Ramak kala olay: Kurulusta meydana gelen; insanı, kuruluşu veya çevreyi zarara uğratma potansiyeli olduğu halde zarara uğratmayan olayı,

l) Risk: Tehlikeden kaynaklanacak kayıp, yaralanma, çevre kirliliği ya da başka zararlı sonuçların meydana gelme ihtimalini,

m) SEA Yönetmeliği: 11/12/2013 tarihli ve 28848 mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Maddelerin ve Karşıtların Sınıflandırılması, Etiketlenmesi ve Ambalajlanması Hakkında Yönetmeliği,

n) Tehlike: Kuruluşa var olan ya da dışarıdan gelebilecek; insanı, kuruluşu veya çevreyi etkileyebilecek zarar veya hasar verme potansiyelini,

o) Tehlikeli ekipman: İçerdeği tehlikeli maddenin niteliği, miktarı ve proses koşulları ile tesisdeki yerleşimi nedeniyle büyük kazaya sebebiyet verme veya bu kazanın etkisini artırma potansiyeline sahip olan ekipmanı,

ö) Tehlikeli madde: Ek-1 Bölüm 1 Sütun 1'de listelenen veya Ek-1 Bölüm 2 Sütun 1'de listelenen bir kategori içerisindeki ham madde, ürün, yan ürün, artık ve/veya ara ürün olarak mevcut olan veya endüstriyel bir kimyasal prosesin kontrol kaybı esnasında oluşabilecek bir maddeyi veya karışımı,

ö) Tesis: Kuruluş içerisinde, tehlikeli maddelerin kullanıldığı, işlendiği, üretildiği veya depolandığı; teçhizat, yapılar, boru tesisatı, iş ekipmanları ile demiryolu rampa hatlarını, tersaneleri ve doldurma-boşaltma rıhtımları, platformları, şamandıra sistemleri, yüzen veya sabit dalgakırınları, ambarları veya benzer yapıları da içeren teknik üniteyi,

p) Üst seviyeli kuruluş: Ek-1'in Notlar bölümünün 4 üncü maddesinde tanımlanan toplama kuralı dikkate alınmak şartıyla Ek-1 Bölüm 1 ve Bölüm 2'de verilen tehlikeli madde listelerinde, Sütun 3'teki eşik değerlere eşit veya üzerindeki miktarlarda tehlikeli madde bulunduran veya bulundurması muhtemel kuruluşu,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Yükümlülükler

İşletmecinin genel yükümlülüğü

MADDE 6 – (1) İşletmeci, büyük kazaları önlemek ve büyük bir kazanın meydana gelmesi durumunda, bunların etkilerini insana ve çevreye en az zarar verecek şekilde sınırlamak için güvenlik yönetim sistemi ile ilgili asgari olarak Ek-3'te ve ilgili mevzuatta belirtilen yükümlülüklerle ilişkin gerekli tüm tedbirleri almakla yükümlüdür.

(2) İşletmeci, büyük endüstriyel bir kaza olma ihtimaline karşı, kuruluşta bulunan, büyük kaza senaryo dokümanındaki senaryolara dahil olan her bir tehlikeli madde için müdahale yöntemi ile koruyucu donanım bilgilerini içeren Ek-7'deki formata göre bir kart hazırlar. İşletmeci; bu kartı il afet ve acil durum müdürlüğü, İl sağlık müdürlüğü, bağlı bulunduğu belediye ve/veya büyükşehir itfaiye teşkilatına ve kuruluşun organize sanayi bölgesi veya endüstri bölgesi içinde yer alması durumunda bağlı bulunduğu bölge yönetimleri itfaiye teşkilatına gönderir.

(3) İkinci fikrada belirtilen karttaki bilgilerde değişiklik olması halinde, değişikliğin olmasını takip eden bir ay içinde bu kartı güncel duruma göre yeniden düzenleyerek, ilgili kurum ve kuruluşlara gönderir.

(4) İşletmecinin kuruluş dışındaki uzman kişi veya kurumlardan hizmet alması işletmecinin sorumluluklarını ortadan kaldırır.

Bildirimler

MADDE 7 – (1) İşletmeci tarafından Ek-1'in Notlar bölümünün 4 üncü maddesinde tanımlanan toplama kuralı uygulanarak kuruluşun seviyesi belirlenir.

(2) Alt veya üst seviyeli kuruluşun işletmecisi bildirimini faaliyete geçmeden önce Çevre ve Şehircilik Bakanlığının bildirim sistemini kullanarak beyan usulü ile doğru ve eksiksiz bir şekilde yapar.

(3) İşletmeci;

- a) Beyan edilen tehlikeli maddelerin miktarında kuruluşun seviyesini etkileyebilecek bir değişiklik olması,
- b) Beyan edilen tehlikeli maddelerin niteliğinde bir değişiklik olması,
- c) Beyan edilen tehlikeli maddelerin fiziki şeklinde ve/veya uygulanan proseslerde kuruluşun seviyesini etkileyebilecek bir değişiklik olması,
- ç) Bildirim sistemi üzerinden verilen kuruluş bilgilerinde herhangi bir değişiklik olması,
- d) Kuruluşun faaliyetine son vermesi, devredilmesi veya bu Yönetmeliğin kapsamı dışına çıkması, hallerinde otuz gün içerisinde bildirimini günceller.

Büyük kaza senaryo dokümanı

MADDE 8 – (1) Bu Yönetmelik kapsamındaki alt ve üst seviyeli kuruluşların işletmecisi tarafından büyük endüstriyel kaza tehlikelerinin belirlenmesi ve bu tehlikelerden kaynaklanacak risklerin değerlendirilmesi amacıyla büyük kaza senaryo dokümanı hazırlanır veya hazırlanırlar.

(2) Büyük kaza senaryo dokümanı, bu Yönetmeliğin 5inci maddesinde yer alan tehlikeli madde tanımına uygun olarak tehlikeli maddelerin belirlenmesi ve sınıflandırılması işleminden sonra, ulusal veya uluslararası standartlar ile genel kabul görmüş bilimsel literatürde yer alan yöntemlerden biri veya birkaç bir arada kullanılarak, bu Yönetmelik kapsamında çıkarılacak büyük kaza senaryo dokümanı ile ilgili tebliğde belirtilen kriterlere uygun olarak ve aşağıdaki adımlar izlenerek hazırlanır:

- a) Tehlikeli ekipmanların belirlenmesi.
- b) Belirlenen tehlikeli ekipmanlar üzerinden dahili tehlikelerin tanımlanması.
- c) Tehlikeli ekipmanlara etki edebilecek kuruluş dışından kaynaklanabilecek harici tehlikelerin tanımlanması.
- ç) Bu Yönetmeliğin 9uncu maddesinde yer alan büyük endüstriyel kaza frekansı değeri ile karşılaştırma yapmaya elverişli sonuçlar üretебilen yöntemler ile tehlikeli ekipmanlar üzerinden büyük kaza senaryolarının oluşturulması.

(3) Dâhili ve harici tehlikelerin belirlenmesi aşamasında kuruluş içinde veya dışında geçmişte yaşanmış kazalar, ramak kalalar ve kaza veri bankalarındaki ulaşılabilir kayıtlar da dikkate alınır.

(4) Büyük kaza senaryosu ikinci fikrada göre tespit edilen tehlikelere göre belirlenen kök nedenlerden başlanarak olası yayılım, yangın veya patlama olaylarının tamamını içerecek şekilde oluşturulur. Ancak tek kök neden ve sonuç çifti kullanılarak oluşturulacak senaryolarda olası yayılım, yangın ve patlama olaylarından her biri dikkate alınır.

(5) İşletmeci, büyük kaza senaryo dokümanında kullandığı güvenilirlik verisi ile olasılık verilerini hangi veri bankalarından veya kaynaklardan aldığı konusunda ayrıntılı bilgi verir.

(6) İşletmeci, tehlikeli maddelerin cinsi ve/veya miktarındaki değişiklik nedeniyle alt veya üst seviyeli bir kuruluş haline gelmesi durumunda kapsama dahil olduğu tarihi müteakiben bir yıl içerisinde bu dokümanı hazırlar.

(7) İşletmeci, hazırlanan büyük kaza senaryo dokümanını kuruluşta muhafaza eder.

(8) Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, büyük kaza senaryo dokümanına ilişkin usul ve esasların yer aldığı bir tebliğ yayımlar.

Büyük endüstriyel kaza frekansının sınır değeri

MADDE 9 – (1) İşletmeci, büyük kazaya sebep olabilecek tehlikeli ekipmanlar için senaryo edilen her bir büyük endüstriyel kazanın meydana gelme frekans değerini $1 \times 10^{-4}/\text{yıl}$ veya bundan daha küçük bir değere indirir.

Büyük kaza önleme politika belgesi

MADDE 10 –(1) Alt seviyeli kuruluşun işletmecisi; büyük kaza önleme politika belgesi ile ilgili tebliğde istenilen bilgileri ve Ek-3'te belirtilen güvenlik yönetim sistemini dikkate alarak büyük kaza önleme politika belgesini hazırlar veya hazırlatır. Büyük kaza önleme politika belgesi büyük endüstriyel kazaları önlemek ve işyerinde yüksek seviyede koruma önlemi almak amacıyla, Ek-3'te belirtilen güvenlik yönetim sistemi ile ilgili bilgilerin bulunduğu bir belgedir.

(2) İşletmeci, büyük kaza önleme politika belgesini;

a) Faaliyet halindeki kuruluşlar için bu maddenin yürürlüğe girmesini müteakiben altı ay içerisinde,

b) Kuruluşun, bulundurduğu tehlikeli maddelerin cinsi ve/veya miktarındaki değişiklik nedeniyle alt seviyeli bir kuruluş haline gelmesi durumunda kapsama dâhil olduğu tarihi müteakiben bir yıl içerisinde,

c) Diğer durumlarda faaliyete geçmeden önce,

hazırlar ve kuruluşta muhafaza eder.

(3) Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, büyük kaza önleme politika belgesine ilişkin usul ve esasların yer aldığı bir tebliğ yayımlar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Güvenlik Raporu ile İlgili Hususlar

Güvenlik raporu

MADDE 11 –(1) Üst seviyeli bir kuruluşun işletmecisi, asgari olarak Ek-2'de belirtilen bilgileri içermek kaydıyla güvenlik raporu ile ilgili tebliğde belirtilen hususları dikkate alarak bir güvenlik raporu hazırlar ya da hazırlatır ve kuruluşta muhafaza eder. Güvenlik raporu; kuruluşun, kuruluşta yürütülen faaliyetlerin ve proseslerin tanıtımının yapıldığı, Ek-3'te belirtilen ve kuruluşta uygulanan güvenlik yönetim sistemi ile ilgili bilgilerin bulunduğu bir belgedir.

(2) İşletmeye yeni açılacak kuruluş faaliyete geçmeden önce güvenlik raporunu hazırlar ve güvenlik raporunu hazırladığına dair Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının yazılı bildirimde bulunur. Kuruluşa yapılacak güvenlik raporunun içerik ve yeterlilik açısından incelenmesi sonucunda tespit edilen aykırılıklar için, aykırılıkların niteliği ile işletmecinin talebi dikkate alınarak süre verilir. İşletmeci verilen süre bitiminden önce tespit edilen aykırılıkları giderdiğine dair Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının yazılı başvuruda bulunması durumunda yazının Bakanlığa ulaşmasını müteakiben 5 iş günü içerisinde incelemeye devam edilir. Yapılan inceleme sonucunda aykırılıkların giderildiğinin tespit edilmesi durumunda, bu durumun işletmeciye bildirilmesini müteakiben kuruluşta faaliyete başlanır.

(3) Aşağıdaki durumlarda yer alan değişiklikler nedeniyle üst seviyeli bir kuruluş haline gelen kuruluşlar işletmeye yeni açılacak kuruluş olarak değerlendirilmez, bu durumda kuruluş güvenlik raporunu kapsama dâhil olduğu tarihi müteakiben bir yıl içerisinde hazırlar:

a) Kuruluşların birleşmesi ya da devredilmesi yoluyla kurulacak üst seviyeli kuruluşlar.

b) Kuruluşun bulundurduğu tehlikeli maddelerin cinsi ve/veya miktarındaki değişiklik nedeniyle üst seviyeli bir kuruluş haline gelen kuruluşlar.

(4) Güvenlik raporunun içerik ve yeterlilik açısından incelenmesi;

a) Güvenlik raporda tebliğde istenen asgari bilginin bulunup bulunmadığının tespiti hakkında yapılan incelemedir.

b) Güvenlik raporunun ait olduğu kuruluşun, insan ve çevre açısından sağlığının ve güvenliğinin yeterliliği hakkında yapılan bir inceleme değildir.

(5) Güvenlik raporunda belirtilen bilginin kuruluştaki durumu yansıtması esastır ve bu bilginin doğruluğundan işletmeci sorumludur.

(6) Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, güvenlik raporuna ilişkin usul ve esasların yer aldığı bir tebliğ yayımlar.

Güvenlik raporunun, büyük kaza önleme politika belgesinin ve büyük kaza senaryo dokümanının güncellenmesi

MADDE 12 –(1) İşletmeci tarafından hazırlanan güvenlik raporu, büyük kaza önleme politika belgesi ve büyük kaza senaryo dokümanı;

a) Tehlikeli maddelerin niteliğinde, fiziki şeklinde veya depolama şeklinde değişiklik olması,

b) Tehlikeli maddelerin depolandığı veya kullanıldığı proseslerde değişiklikler olması,

c) Kuruluşa büyük endüstriyel kaza veya büyük endüstriyel kaza tanımı kapsamında ramak kala olay meydana gelmesi,

ç) Ek-3'te belirtilen güvenlik yönetim sisteminde bir değişiklik yapılması,

d) Bildirim sistemi üzerinden verilen kuruluş bilgilerinde herhangi bir değişiklik olması, durumlarında gözden geçirilir ve güncellenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Açil Durum Planları

Dâhili acil durum planı

MADDE 13 – (1) Üst seviyeli bir kuruluşun işletmecisi, Ek-4'te belirtilen bilgileri ve dâhili acil durum planı ile ilgili tebliğde belirtilen hususları dikkate alarak bir dâhili acil durum planı hazırlar veya hazırlatır ve kuruluşta muhafaza eder.

(2) İşletmeci, dâhili acil durum planını; kuruluşun bulundurduğu tehlikeli maddelerin cinsi ve/veya miktarındaki değişiklik nedeniyle üst seviyeli bir kuruluş haline gelmesi durumunda kapsama dâhil olduğu tarihi müteakiben bir yıl içerisinde hazırlar.

(3) İşletmeye yeni açılacak kuruluş faaliyete geçmeden önce dahili acil durum planını hazırlar.

(4) Kuruluşa muhtemel bir kontrol kaybı sonrası kıyı ve/veya deniz kirliliği olasılığının öngörülmesi halinde, 21/10/2006 tarihli ve 26326 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Deniz Çevresinin Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirlenmesinde Acil Durumlarda Müdahale ve Zararların Tazmini Esaslarına Dair Kanunun Uygulama Yönetmeliğinin 23 üncü maddesinin üçüncü fıkrasına istinaden onaylanmış kıyı tesisi acil müdahale planları sadece kıyı ve/veya deniz kirliliğine müdahale etme bakımından geçerli sayılır. Kuruluşlar, bahse konu hususu dâhili acil durum planlarında belirtirler.

(5) Dâhili acil durum planında belirtilen bilginin kuruluştaki durumu yansıtması esas olup bu bilginin doğruluğundan ve kuruluşta meydana gelmesi muhtemel kaza sonrası oluşabilecek çevre kirliliğinden işletmeci kusur şartı aranmaksızın sorumludur.

(6) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, dâhili acil durum planına ilişkin usul ve esasların yer aldığı bir tebliğ yayımlar.

Dâhili acil durum planlarının gözden geçirilmesi ve tatbik edilmesi

MADDE 14 – (1) İşletmeci, üç yılı aşmayan aralıklarla dâhili acil durum planını gözden geçirir, gerektiğinde günceller, tatbik eder ve acil hizmet birimlerinin yeterli düzeyde tatbikata katılmasını sağlamak için gerekli çalışmaları yapar.

(2) Bu Yönetmeliğin 12 nci maddesinde belirtilen belge ve dokümanlarda güncelleme yapılması durumunda ve işletmecinin gerekli gördüğü hallerde dâhili acil durum planı derhal güncellenir.

Dâhili acil durum planı ile İl afet müdahale planının uygulanması

MADDE 15 – (1) Bu Yönetmelik gereği dâhili acil durum planını hazırlamış olan işletmeci, büyük bir kaza veya niteliği itibarıyla büyük bir kazaya yol açması beklenebilecek kontrollsüz bir olay meydana geldiği zaman, bu planı gecikmeksizin uygular ve söz konusu durumla ilgili İl afet ve acil durum müdürügüne bilgilendirme yapar.

(2) Dâhili acil durum planının müdahalede yetersiz kaldığı durumlarda, işletmeci İl afet ve acil durum müdürügüne dâhili acil durum planının yetersiz kaldığı bilgisini verir. İl afet ve acil durum müdürüğu koordinasyonunda İl afet müdahale planı gereğince müdahale faaliyetleri yürütülür.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Kamunun bilgilendirilmesi

MADDE 16 – (1) Alt ve üst seviyeli kuruluşun işletmecisi, Ek-5 Bölüm 1'de yer alan bilgilerden az olmamak kaydıyla kamuya internet sitesi, internet sitesi yoksa bağlı bulunduğu sanayi ve/veya ticaret odası internet sitesi üzerinden sürekli bilgilendirir ve gerektiğinde bu bilgileri günceller.

(2) Üst seviyeli kuruluşun işletmecisi, ayrıca;

a) Ek-5 Bölüm 2'de belirtilen bilgileri hazırlar ve internet sitesi üzerinden kamuya, güncel, net ve açıklayıcı bir şekilde talebe bağlı olmaksızın sağlar.

b) Beş yılı geçmeyen aralıklarla düzenli olarak bu bilgileri günceller.

c) Büyük endüstriyel kazalarla ilgili hazırlanacak güvenlik raporu, büyük kaza önleme politika belgesi, büyük kaza senaryo dokümanı ve dâhili acil durum planı ile ilgili tebliğlerde belirtilen gizli bölümler dışında kalan diğer bilgilerin kendisinden talep edilmesi halinde, kuruluşta meydana gelebilecek büyük kaza tehlikeleri ve bu tehlikelerin potansiyel etkileri ve alınacak önlemler hakkında, genel bilgiyi içeren teknik olmayan bir özeti de içerecek şekilde düzenlenmiş bilgileri talep edenlere sağlar.

(3) Birinci ve ikinci fikralarda verilen bilgilerin doğruluğundan işletmeci sorumludur.

Büyük endüstriyel kaza meydana gelmesi sonrasında işletmeci tarafından sağlanması gereken bilgiler

MADDE 17 – (1) İşletmeci, kuruluşta büyük endüstriyel kaza meydana geldiği takdirde, mümkün olan en kısa sürede, en uygun araçları kullanarak aşağıdakileri yerine getirir:

a) Valilik, çevre ve şehircilik İl müdürüluğu, İl afet ve acil durum müdürü, bağlı bulunduğu belediye ve/veya büyükşehir itfaiye teşkilatına ve kuruluşun organize sanayi bölgesi veya endüstri bölgesi içinde yer olması durumunda bağlı bulunduğu bölge yönetimleri itfaiye teşkilatına, İl sağlık müdürüünü ve kuruluş organize sanayi bölgesinde veya endüstri bölgesinde ise ilgili bölge yönetimlerini meydana gelen kazadan derhal haberdar eder ve bu kaza ile ilgili aşağıdaki bilgileri sağlar:

1) Kazanın oluşumu ve gelişim seyri.

2) İlgili tehlikeli maddeler ve miktarları.
3) Kazanın insan sağlığı, çevre ve mallar üzerindeki etkilerinin değerlendirilmesi için gerekli olan mevcut veriler.

4) Alınan acil durum önlemleri.
5) İrtibat için kuruluş içi acil durum yönetim merkezinde tüm operasyonu yönetmekte sorumlu olan baş kontrolörün isim ve iletişim bilgileri.

b) Kuruluş sınırları içerisinde meydana gelen büyük bir kaza, Ek-6'da verilen büyük endüstriyel kaza bildirim kriterlerinden en az birini sağlıyorsa işletmeci tarafından bu fikranın (c) bendinde belirtilen bölüm doldurulur.

c) İşletmeci, kuruluşunda meydana gelen büyük bir kazayı müteakip almış gün içerisinde, bildirim sisteminde yer alan kaza raporlama bölümünü doldurur ve çıktısını alarak çevre ve şehircilik il müdürlüğü ile il afet ve acil durum müdürlüğine gönderir. Kazanın orta ve uzun dönem etkilerinin hafifletilmesi ve bu tip bir kazanın tekrarlanmasıının önlenmesine ilişkin yeni bilgilerin elde edilmesi veya ileri bir araştırma sonucu, daha önce verilen bilgileri değiştiren ek bulguların elde edilmesi durumunda bilgiler işletmeci tarafından güncellenir.

Denetimler

MADDE 18 – (1) Bu Yönetmelik kapsamına giren kuruluşların denetimleri, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve/veya Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından programlı ve program dışı denetimler yapılmak suretiyle gerçekleştirilir.

(2) Denetim planı/programı alt ve üst seviyeli tüm kuruluşlar göz önünde bulundurularak üst seviyeli kuruluşlar için 2 takvim yılı içerisinde en az bir kez, alt seviyeli kuruluşlar için 4 takvim yılı içerisinde en az bir kez olacak şekilde hazırlanır.

(3) Bu Yönetmelik kapsamındaki bir kuruluşta büyük kaza olması durumunda ve incelemenin gerekli görüldüğü hallerde yapılan program dışı denetimlerde;

a) Kazanın analizi yapılarak kazanın meydana geliş sebeplerini ve gelecekte benzer kazaların meydana gelmemesi için alınması gereken tedbirleri tespit etmeye yönelik incelemelerde bulunulur,

b) Benzer kazaların meydana gelmemesi için işletmeciden gerekli tedbirlerin alınması istenir,

c) İşletmecinin bu Yönetmeliğin 17 nci maddesinde belirtilen yükümlülükleri yerine getirip getirmediği kontrol edilir.

(4) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı kendi mevzuatı çerçevesinde denetimleri gerçekleştirir.

İdari tedbirler ve yaptırımlar

MADDE 19 – (1) Denetimlerde;

a) Üst seviyeli bir kuruluşun güvenlik raporunun olmaması durumunda Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından kuruluşun tamamında iş durdurulur.

b) Bu Yönetmelikte tanımlanan hususlara aykırılık halinde 2872 sayılı Çevre Kanunu ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun ilgili hükümleri uygulanır.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 20 – (1) 30/12/2013 tarihli ve 28867 mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Tereddütlerin giderilmesi

MADDE 21 – (1) Aşağıda belirtilen maddelerle ilgili uygulamada çıkacak tereddütleri gidermeye karşılıkta belirtilen Bakanlıklar yetkilidir:

a) 8, 9, 10, 11 ve 12 nci maddeler için Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı.

b) 7, 13 ve 14 üncü maddeler için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı.

c) 15 inci maddesini müstereken Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı.

ç) 18 ve 19 uncu maddelerini müstereken Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı.

d) Diğer maddeleri müstereken Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı.

İşletmeye yeni açılacak kuruluş

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) 1/7/2019 tarihinden sonra işletmeye açılacak olan kuruluşlar işletmeye yeni açılacak kuruluş olarak değerlendirilir. İşletmeye açılma tarihi, 14/7/2005 tarihli ve 2005/9207 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik gereğince işyeri açılma ruhsatının düzenlendiği tarih esas alınarak belirlenir.

Bildirim yükümlülüğü

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) Faaliyet halindeki alt veya üst seviyeli kuruluşun işletmecisi, 7 nci madde kapsamında yerine getirmesi zorunlu olan bildirim yükümlülüğünü 1/7/2019 tarihine kadar tamamlar.

(2) Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden önce 30/12/2013 tarihli ve 28867 mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmeliğin 7 ncı maddesine istinaden yapılmış olan bildirimler, bu Yönetmeliğe göre yapılmış sayılır.

Kantitatif risk değerlendirmesi yükümlülüğü

GEÇİCİ MADDE 3 – (1) 30/12/2013 tarihli ve 28867 mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmeliğin 8 inci maddesi gereğince alt ve üst seviyeli kuruluşlarca hazırlanması zorunlu olan kantitatif risk değerlendirmesi, bu Yönetmeliğin 8 inci maddesinde belirtilen büyük kaza senaryo dokümanı hazırlanması için belirlenen süreye kadar geçerlidir.

Mevcut tebliğlerin geçerliliği

GEÇİCİ MADDE 4 – (1) Bu Yönetmeliğin 10, 11 ve 13 üncü maddelerine göre çıkarılacak tebliğler yayımlanıncaya kadar 20 ncı madde kapsamında yürütüldükten kaldırılan Yönetmeliğe dayanılarak yayımlanan tebliğlerin bu Yönetmeliğe aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam edilir.

Yürürlük

MADDE 22 – (1) Bu Yönetmeliğin;

- a) 6 ncı maddesinin ikinci fıkrası, 8, 9, 13 ve 16 ncı maddeleri 1/7/2020 tarihinde,
- b) Diğer maddeleri ise yayımı tarihinde,
yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 23 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı, Çevre ve Şehircilik Bakanı ve İçişleri Bakanı müştereken yürütür.

EK-1
TEHLİKELİ MADDELER

Bölüm 1 Sütun 1'de listelenen zararlılık kategorilerinde yer alan tehlikeli maddeler Sütun 2 ve 3'te yer alan niteleyici miktarlara tabidir.

Bölüm 1'de yer alan ve aynı zamanda Bölüm 2'de de listelenen tehlikeli maddeler için, Bölüm 2 Sütun 2 ve 3'te yer alan niteleyici miktarlar uygulanır.

BÖLÜM 1
Tehlikeli Maddelerin Zararlılık Kategorileri

Bu kısım Sütun 1'de listelenen zararlılık kategorilerinin kapsamına giren tüm tehlikeli maddeleri kapsar:

Sütun 1	Sütun 2	Sütun 3
11/12/2013 tarihli ve 28848 mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Maddelerin ve Karışımının Sınıflandırılması, Etiketlenmesi ve Ambalajlanması Hakkında Yönetmelik uyarınca Zararlılık Kategorileri Başlık 'H' - SAĞLIĞA İLİŞKİN ZARARLAR	Tehlikeli maddelerin niteleyici miktarı (ton)	
H1 AKUT TOKSİK Kategori 1, tüm maruziyet yolları	5	20
H2 AKUT TOKSİK - Kategori 2, tüm maruziyet yolları veya - Kategori 3, Soluma yoluyla maruz kalma (Not 7'ye bakınız)	50	200
H3 BELİRLİ HEDEF ORGAN TOKSİSİTESİ - TEK MARUZ KALMA (BHOT-Tek Mrz. 1) Kategori 1 Başlık 'P'- FİZİKSEL ZARARLAR	50	200
P1a PATLAYICILAR (Not 8'e bakınız) - Kararsız patlayıcılar veya - Patlayıcılar, UN ADR Kısıم 1.1, 1.2, 1.3, 1.5 veya 1.6, veya - 11.12.2013 tarihli 28848 ikinci mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Maddelerin ve Karışımının Fiziko-Kimyasal, Toksikolojik ve Ekotoksikolojik Özelliklerinin Belirlenmesinde Uygulanacak Test Yöntemleri Hakkında Yönetmelikte (Not 9'a bakınız) yer alan A.14 metoduna göre patlayıcı özellikleri olan ve Organik Peroksitler veya Kendiliğinden Tepkimeye Giren Maddeler ve Karışımalar zararlılık sınıflarına ait olmayan madde veya karışımlar	10	50
P1b PATLAYICILAR (Not 8'e bakınız) Patlayıcılar, UN ADR Kısım 1.4 (Not 10'a bakınız)	50	200
P2 ALEVLENİR GAZLAR Alevlenir gazlar Kategori 1 veya 2	10	50

Sütun 1	Sütun 2	Sütun 3
	Tehlikeli maddelerin niteleyici miktarı (ton)	
	Alt Seviye	Üst Seviye
11/12/2013 tarihli ve 28848 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Maddelerin ve Karışımlarının Sınıflandırılması, Etiketlenmesi ve Ambalajlanması Hakkında Yönetmelik uyarınca Zararlılık Kategorileri		
P3a ALEVLENİR AEROSOLLER (Not 11.1'e bakınız) Alevlenir aerosoller Kategori 1 veya 2: Alevlenir gazlar Kategori 1 veya 2 veya alevlenir sıvılar Kategori 1'i içeren	150 (net)	500 (net)
P3b ALEVLENİR AEROSOLLER (Not 11.1'e bakınız) Alevlenir aerosoller Kategori 1 veya 2: Alevlenir gazlar Kategori 1 veya 2'yi ya da alevlenir sıvılar Kategori 1'i içermeyen (Not 11.2'ye bakınız)	5 000 (net)	50 000 (net)
P4 OKSİTLEYİCİ GAZLAR Oksitleyici gazlar Kategori 1	50	200
P5a ALEVLENİR SIVILAR - Alevlenir sıvılar Kategori 1, veya - Kaynama noktalarının üzerinde tutulan alevlenir sıvılar Kategori 2 veya 3, veya - Parlama noktası $\leq 60^{\circ}\text{C}$ olan ve kaynama noktalarının üzerinde tutulan diğer sıvılar (Not 12'ye bakınız)	10	50
P5b ALEVLENİR SIVILAR - Yüksek basınç veya yüksek sıcaklık gibi, büyük kaza tehlikesi oluşturabilecek özel proses koşullarındaki alevlenir sıvılar Kategori 2 veya 3, veya - Yüksek basınç veya yüksek sıcaklık gibi, büyük kaza tehlikesi oluşturabilecek özel proses koşullarındaki ve parlama noktası $\leq 60^{\circ}\text{C}$ olan diğer sıvılar (Not 12'ye bakınız)	50	200
P5c ALEVLENİR SIVILAR P5a ve P5b kapsamına girmeyen alevlenir sıvılar Kategori 2 veya 3	5 000	50 000
P6a KENDİNDEN REAKTİF MADDELER ve KARIŞIMLAR ile ORGANİK PEROKSİTLER Kendinden reaktif maddeler ve karışımalar Tip A veya B veya Organik peroksitler Tip A veya B	10	50
P6b KENDİNDEN REAKTİF MADDELER ve KARIŞIMLAR ile ORGANİK PEROKSİTLER Kendinden reaktif maddeler ve karışımalar Tip C, D, E veya F veya Organik peroksitler Tip C, D, E veya F	50	200
P7 PIROFORİK SIVILAR VE KATILAR	50	200

Sütun 1	Sütun 2	Sütun 3
	Tehlikeli maddelerin niteleyici miktarı (ton)	
	Alt Seviye	Üst Seviye
11/12/2013 tarihli ve 28848 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Maddelerin ve Karışımının Sınıflandırılması, Etiketlenmesi ve Ambalajlanması Hakkında Yönetmelik uyarınca Zararlılık Kategorileri Piroforik sıvılar Kategori 1 veya Piroforik katılar Kategori 1		
P8 OKSİTLEYİCİ SIVILAR VE KATILAR Oksitleyici sıvılar Kategori 1, 2 veya 3, veya Oksitleyici katılar Kategori 1, 2 veya 3	50	200
Başlık 'E' - ÇEVRESEL ZARARLAR		
E1 Sucul ortam için zararlı Kategori Akut 1 veya Kronik 1	100	200
E2 Sucul ortam için zararlı Kategori Kronik 2	200	500
Başlık 'O' - DİĞER ZARARLAR		
O1 Zararlılık ifadesi EUH014 olan madde veya karışımalar	100	500
O2 Su ile temas ettiğinde alevlenir gazlar çıkan madde ve karışımalar, Kategori 1	100	500
O3 Zararlılık İfadesi EUH029 olan madde veya karışımalar	50	200

BÖLÜM 2

Adlandırılmış Tehlikeli Maddeler

Sütun 1	CAS numarası ⁽¹⁾	Sütun 2	Sütun 3
Tehlikeli Maddeler		Tehlikeli maddelerin niteleyici miktarı (ton)	
		Alt Seviye	Üst Seviye
1. Amonyum nitrat (Bakınız Not 13)	-	5 000	10 000
2. Amonyum nitrat (Bakınız Not 14)	-	1 250	5 000
3. Amonyum nitrat (Bakınız Not 15)	-	350	2 500
4. Amonyum nitrat (Bakınız Not 16)	-	10	50
5. Potasyum nitrat (Bakınız Not 17)	-	5 000	10 000
6. Potasyum nitrat (Bakınız Not 18)	-	1 250	5 000
7. Arsenik pentaoksit, arsenik (V) asit ve/veya tuzları	1303-28-2	1	2
8. Arsenik trioksit, arsenik (III) asit ve/veya tuzları	1327-53-3	-	0,1
9. Brom	7726-95-6	20	100
10. Klor	7782-50-5	10	25
11. Solunabilir toz halindeki nikel bileşikleri	-	-	1

Sütun 1		Sütun 2	Sütun 3
(nikel monoksit, nikel dioksit, nikel sülfit, trinikel disülfit, dinikel trioksit			
12. Etilenimin	151-56-4	10	20
13. Flor	7782-41-4	10	20
14. Formaldehit (Konsantrasyon ≥ % 90)	50-00-0	5	50
15. Hidrojen	1333-74-0	5	50
16. Hidrojen klorür (Sıvılaştırılmış gaz)	7647-01-0	25	250
17. Kurşun alkilleri	-	5	50
18. Sıvılaştırılmış alevlenir gazlar, Kategori 1 veya 2 (LPG dahil) ve doğalgaz (Bakınız Not 19)	-	50	200
19. Asetilen	74-86-2	5	50
20. Etilen oksit	75-21-8	5	50
21. Propilen oksit	75-56-9	5	50
22. Metanol	67-56-1	500	5 000
23. 4,4-metilenbis(2-kloranilin) ve/veya tuzları, toz halinde	101-14-4	-	0,01
24. Metil izosiyanat	624-83-9	-	0,15
25. Oksijen	7782-44-7	200	2 000
26. 2,4-Toluen diizosiyanat 2,6-Toluen diizosiyanat	584-84-9 91-08-7	10	100
27. Karbonil diklorür (Fosgen)	75-44-5	0,3	0,75
28. Arsenik trihidrür (Arsin)	7784-42-1	0,2	1
29. Fosfor trihidrür (Fosfin)	7803-51-2	0,2	1
30. Sülfür (küükürt) diklorür	10545-99-0	-	1
31. Sülfür (küükürt) trioksit	7446-11-9	15	75
32. TCDD eşdegeri cinsinden hesaplanan Poliklorodibenzofuranlar ve poliklorodibenzodioksinler (TCDD dahil) (Bakınız Not 20)	-	-	0,001
33. Aşağıda yer alan KANSEROJENLER ve bu kanserojenleri ağırlık olarak % 5'in üstündeki konsantrasyonlarda bulunduran karışımlar; 4-Aminobifenil ve/veya tuzları, Benzotriklorür, Benzidin ve/veya tuzları, Bis (klorometil) eter, Klorometil metil eter, 1,2-Dibrometan, Dietil sülfat, Dimetil sülfat, Dimetilkarbamoil klorür, 1,2-Dibrom-3-klorpropan, 1,2-Dimetilhidrazin, Dimetilnitrozamin, Hekzametilfosforik triamid, Hidrazin, 2-Naftilamin ve/veya tuzları, 4-Nitrodifenil ve 1,3-Propansulton	-	0,5	2
34. Petrol ürünleri ve alternatif yakıtlar: (a) Benzin ve naftalar, (b) Kerosenler (jet yakıtları dahil), (c) Gaz yağları (dizel yakıtlar, ev ıstıma yağları ve gaz yağı karışımları dahil) (ç) ağır fuel-oiller	-	2 500	25 000

Sütun 1		Sütun 2	Sütun 3
(d) (a)'dan (ç)'ye kadar olan şıklarda işaret edilen ürünlerdeki gibi alevlenirlik ve çevresel zararlara benzer özelliklerde ve aynı amaca hizmet eden alternatif yakıtlar			
35. Susuz amonyak	7664-41-7	50	200
36. Bor triflorür	7637-07-2	5	20
37. Hidrojen sülfür	7783-06-4	5	20
38. Piperidin	110-89-4	50	200
39. Bis(2-dimetilaminoetil) (metil)amin	3030-47-5	50	200
40. 3-(2-Etilheksiloski)propilamin	5397-31-9	50	200
41. % 5'ten az aktif klor içeren ve Ek-1'in Bölüm 1'inde yer alan diğer zararlılık kategorilerinin herhangi birinde sınıflandırılmamış ve Sucul Akut Kategori 1 [H400] olarak sınıflandırılan Sodyum hipoklorit karışımı (*)		200	500
(*) Karışının, içeriğinde sodyum hipoklorit olmadığı zaman Sucul Akut Kategori 1 [H400] olarak sınıflandırılmaz.			
42. Propilamin (Bakınız Not 21)	107-10-8	500	2 000
43. Ter-bütil akrilat (Bakınız Not 21)	1663-39-4	200	500
44. 2-Metil-3-bütennitril (Bakınız Not 21)	16529-56-9	500	2 000
45. Tetrahidro-3,5-dimetil-1,3,5,-tiadiazin-2-tion (Dazomet) (Bakınız Not 21)	533-74-4	100	200
46. Metil akrilat (Bakınız Not 21)	96-33-3	500	2 000
47. 3-Metilpiridin (Bakınız Not 21)	108-99-6	500	2 000
48. 1-Brom-3-kloropropan (Bakınız not 21)	109-70-6	500	2 000

(i) CAS numaraları yalnızca gösterge amaçlı verilmektedir.

NOTLAR

1. Madde ve karışımlar 11/12/2013 tarihli ve 28848 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Maddelerin ve Karışımının Sınıflandırılması, Etiketlenmesi ve Ambalajlanması Hakkında Yönetmeliğe göre sınıflandırılmıştır.

2. Karışımlar; yüzde (%) kompozisyonu veya diğer bir açıklamanın verilmemiş olması halinde ve SEA Yönetmeliği kapsamında belirtilen özelliklerine göre belirlenmiş konsantrasyon limitleri arasında kalmaları şartıyla saf madde gibi değerlendirilir.

3. Yukarıda belirtilen niteleyici miktarlar her kuruluş için geçerlidir.

Yönetmeliğin ilgili maddelerinin uygulanması için dikkate alınacak miktarlar, kuruluş sınırları içinde herhangi bir zamanda bulundurulan ya da bulundurulması muhtemel en yüksek miktarlardır.

Bir kuruluşta ilgili niteleyici miktarın % 2'sine eşit ya da daha az miktarda bulunan tehlikeli maddeler, kuruluştaki konumları kuruluşun başka bir yerindeki büyük bir kazayı tetiklemeyecek şekilde ise mevcut toplam miktarı hesaplarken ihmali edilebilir.

4. Kuruluşun bu Yönetmelik kapsamında olup olmadığı ve seviyesini belirlemek için aşağıda ayrıntıları verilen toplama kuralı uygulanır.

Birinci Adım;

Öncelikle kuruluşta bulunan tehlikeli maddeler Sağlığa İlişkin Zararlar (H), Fiziksel Zararlar (P) ve Çevresel Zararlar (E) başlıklarını altında gruplandırılır:

(a) Bölüm 2'de yer alan ve akut toksisite Kategori 1, 2 ya da 3 (solunum yolu) ya da Belirli Hedef Organ Toksisitesi Tek Maruz Kalma (BHOT TM) Kategori 1 özelliği gösteren tehlikeli maddeler ile Bölüm 1'de yer alan Başlık H, H1 ila H3 arası girdileri altındaki tehlikeli maddeler Sağlığa İlişkin Zararlar (H) başlığı altında,

(b) Bölüm 2'de yer alan ve patlayıcılar, alevlenir gazlar, alevlenir aerosoller, oksitleyici gazlar, alevlenir sıvılar, kendinden reaktif madde ve karışımalar, organik peroksitler, piroforik sıvılar ve katılar, oksitleyici sıvılar ve katılar özelliği gösteren tehlikeli maddeler ile Bölüm 1'de Başlık P, P1 ila P8 arası girdileri altındaki tehlikeli maddelerin Fiziksel Zararlar (P) başlığı altında,

(c) Bölüm 2'de yer alan ve sụcul ortam için zararlı akut kategori 1, kronik kategori 1 ya da kronik kategori 2 özelliği gösteren tehlikeli maddeler ile Bölüm 1'de Başlık E, E1 ve E2 girdileri altındaki tehlikeli maddelerin Çevresel Zararlar (E) başlığı altında,

değerlendirilir.

İkinci Adım;

Her bir grup için;

$$m1/MÜ1 + m2/MÜ2 + m3/MÜ3 + m4/MÜ4 + m5/MÜ5 + \dots$$

İşlem yapılır. İşlem sonuçlarından herhangi biri 1'e eşit ya da daha büyük ise, kuruluş üst seviyeli olarak sınıflandırılır.

Burada:

m_x = Ek-1 Bölüm 1'de ilgili tehlikeli madde kategorisinde yer alan kuruluştaki "x" tehlikeli maddesinin miktarı (ton) ya da Bölüm 2'de listelenen, kuruluştaki "x" tehlikeli maddesinin miktarı (ton)

ve $MÜX$ = Ek-1 Bölüm 1 Sütun 3 ya da Bölüm 2 Sütun 3'te yer alan "x" tehlikeli maddesi ya da tehlikeli madde kategorisi için niteleyici miktar.

İkinci adımda uygulanan işlem sonuçlarının tümünün 1'den küçük olduğu durumda üçüncü adıma geçilir.

Üçüncü Adım;

$$m1/MA1 + m2/MA2 + m3/MA3 + m4/MA4 + m5/MA5 + \dots$$

İşlem yapılır. İşlem sonuçlarından herhangi biri 1'e eşit ya da daha büyük ise, kuruluş alt seviyeli olarak sınıflandırılır.

Burada:

m_x = Ek-1 Bölüm 1'de ilgili tehlikeli madde kategorisinde yer alan kuruluştaki "x" tehlikeli maddesinin miktarı (ton) ya da Bölüm 2'de listelenen, kuruluştaki "x" tehlikeli maddesinin miktarı (ton)

MAX = Ek-1 Bölüm 1 Sütun 2 ya da Bölüm 2 Sütun 2'de yer alan "x" tehlikeli maddesi ya da kategorisi için ilgili niteleyici miktar.

Üçüncü adımdaki işlem sonuçlarının tümünün 1'den küçük olması durumunda kuruluş yönetmeliğin kapsamı dışında değerlendirilir.

5. Yalnızca maden atıkları dâhil olmak üzere, SEA Yönetmeliğinde istisna tutulan, kuruluştaki koşullar altında büyük kaza potansiyeline sahip olan tehlikeli maddeler, bu Yönetmelik kapsamındaki en yakın zararlılık kategorisi ya da adlandırılmış tehlikeli madde ile eşleştirilir.

6. Bir tehlikeli maddenin birden fazla sınıflandırmaya tabii olduğu durumda, bu Yönetmeliğin amacına uygun olarak her bir başlık (H, P, E) altında yer alan en düşük niteleyici miktar esas alınarak toplama kuralı uygulanır. Ancak, Not 4'teki kuralın uygulanması için, Not 4 (a), 4 (b) ve 4 (c)'deki her bir başlık altında (H, P, E) ilgili sınıflandırmaya karşılık gelen niteleyici miktar esas alınır.

7. Ağız yolu ile (H 301) Akut Toksik Kategori 3'e giren tehlikeli maddelerin, akut solunum toksisitesi veya akut cilt toksisite altında sınıflandırılamadığı durumda, (Örneğin; solunum ve cilt toksisitesine ilişkin güvenilir verilerin eksiksliğine bağlı olarak sınıflandırılamaması) bu maddeler H2 Akut Toksik Kategorisinde değerlendirilir.

8. Patlayıcılar zararlılık sınıfı; patlayıcı eşyaları da içerir (Bakınız; SEA Yönetmeliği Ek-1 Kısım 2.1). Bu eşya içinde yer alan patlayıcı madde ya da karışımının miktarının bilinmesi durumunda bu miktar, bilinmemesi durumunda ise eşyanın tümü patlayıcı olarak dikkate alınır.

9. Maddelerin ve karışımının patlayıcı özellikleri için test yalnızca; Tehlikeli Malların Taşınmasına Dair Birleşmiş Milletler Tavsiyeleri, Test ve Kriterler Rehberinin (Birleşmiş Milletler Test ve Kriter Elkitabı)(1) 3'üncü Bölümünün 6'ncı Ek'ine göre görüntüleme prosedüründe madde ya da karışımın potansiyel olarak patlayıcı özellikler taşıdığını belirlenmesi durumunda gereklidir.

10. UN ADR Kısım 1.4'teki patlayıcılardan ambalajı açılmış ya da yeniden ambalajlanmış olanlar; bunların zararlarının halen Kısım 1.4'e karşılık gelmediği durumlarda, SEA Yönetmeliği ile uyumlu olarak, P1a girdisine atanır.

11.1. 30/11/2000 tarihli ve 24246 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Aerosol Kaplar

(1) Bu testten feragat etmek için detaylı bilgileri 11.12.2013 tarihli 28848 (2. mükerrer) sayılı Resmi Gazetedede yayımlanarak yürürlüğe giren "Maddelerin ve Karışımın Fiziko-Kimyasal, Toksikolojik ve Ekotoksikolojik Özelliklerinin Belirlenmesinde Uygulanacak Test Yöntemleri Hakkında Yönetmelik"te bulabilirsiniz.

Yönetmeliğinde 'Çok kolay alevlenir' ve 'Alevlenir' olarak sınıflandırılan aerosoller; SEA Yönetmeliğinde sırasıyla Alevlenir Aerosoller Kategori 1 ve 2'ye tekabül eder.

11.2. Bu girdiyi kullanmak için, aerosol kabin Alevlenir Gaz Kategori 1 veya 2 ya da Alevlenir Sıvı Kategori 1'i içermeyenin belgelenmesi gerekmektedir.

12. SEA Yönetmeliği Ek-1 (2.6.4.5) bendine göre parlama noktası 35 °C üzerinde olan sıvıların, Birleşmiş Milletler Test ve Kriter Elkitabı Bölüm III Bölüm 32'de belirtilen aralıksız yanma testinden negatif sonuçlar elde edilmiş ise söz konusu sıvıların Kategori 3'te sınıflandırılmasına gerek yoktur. Ancak, yüksek sıcaklık veya basınç gibi yüksek şartlar altında bu durum geçerli olmadığından söz konusu sıvılar bu girdi altında değerlendirilir.

13. Amonyum nitrat (5000/10000): Kendiliğinden Bozunma Özelliğine Sahip Gübreler

Bu, Birleşmiş Milletler Trough Testi'ne göre (Bakınız: Birleşmiş Milletler Test ve Kriter Elkitabı, Bölüm III, Altbölm 38.2) kendiliğinden bozunma özelliğine sahip olan ve amonyum nittrattan kaynaklanan azot içeriği;

— Ağırlıkça % 15,75(2) ve % 24,5(3) arasında olan ve toplam yanıcı/organik maddeleri % 0,4'ten fazla olmayan veya 18/03/2004 tarihli ve 25406 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Tarımda Kullanılan Kimyevi Gübreler Dair Yönetmelik'te yer alan yüksek oranda azot ihtiiva eden amonyum nitrat gübreleri için patlamaya dayanım testindeki gereksinimleri sağlayan,

— Ağırlıkça % 15,75 veya daha az olan ve kısıtlanmamış yanıcı maddeleri içeren,

Amonyum nitrat bazlı kompozit/bileşik gübreler (fosfatlı ve/veya potasyumlu amonyum nitrat içeren kompozit/bileşik gübreler) uygulanır.

14. Amonyum Nitrat (1250 /5000): Gübre Kalitesinde

Bu; amonyum nitrat bazlı katkısız gübreler, Tarımda Kullanılan Kimyevi Gübreler Dair Yönetmelik'te yer alan yüksek oranda azot ihtiiva eden amonyum nitrat gübreleri için patlamaya dayanım testindeki gereksinimleri sağlayan ve amonyum nittrattan kaynaklanan azot içeriği;

- En az % 90 saflikta dolomit, kireçtaşısı ve/veya kalsiyum karbonat içeren amonyum nitrat bazlı katkısız gübre karışımı hariç, ağırlıkça % 24,5'ten fazla olan,

- Amonyum nitrat ve amonyum sülfat karışımı için ağırlıkça % 15,75'ten fazla olan,

- En az % 90 saflikta dolomit, kireçtaşısı ve/veya kalsiyum karbonat içeren katkısız amonyum nitrat bazlı gübre karışımı için ağırlık olarak % 28'ten fazla olan(4),

amonyum nitrat bazlı kompozit/bileşik gübreler uygulanır.

15. Amonyum nitrat (350 /2500): Teknik kalitede

(2) Amonyum nittrattan kaynaklı azot içeriği ağırlıkça % 15,75 olan gübre, % 45'lik amonyum nitrata tekabül eder.

(3) Amonyum nittrattan kaynaklı azot içeriği ağırlıkça % 24,50 olan gübre, % 70'lik amonyum nitrata tekabül eder.

(4) Amonyum nittrattan kaynaklı azot içeriği ağırlıkça % 28 olan gübre, % 80'lik amonyum nitrata tekabül eder.

Bu; amonyum nitrat'tan kaynaklanan azot içeriği;

- Ağırlıkça % 24,5 ve % 28 arasında olan ve % 0,4'ten fazla yanıcı madde içermeyen,
- Ağırlıkça % 28'den fazla olan ve % 0,2'den fazla yanıcı madde içermeyen, amonyum nitrat ve amonyum nitrat karışımılarına uygulanır.

Bu durum ayrıca, amonyum nitrat konsantrasyonu ağırlıkça % 80'den fazla olan sulu amonyum nitrat çözeltilerine de uygulanır.

16. Amonyum nitrat (10/50): Standart dışı ve patlama testine uymayan maddeler ve gübreler

Bu;

- Üretim sürecinde atılan maddeler ile Not 14 ve 15'te belirtilen şartları karşılamadığı gereklisiyle nihai kullanıcı tarafından yeniden işleme, geri dönüşüm ya da güvenli kullanım için işlenmek üzere üreticiye, geçici depoya veya yeniden işleme tesisi'ne geri gönderilen Not 14 ve 15'te belirtilen amonyum nitrat'a, amonyum nitrat bazlı katkısız gübreler ve amonyum nitrat bazlı kompozit/bileşik gübreler,

- Tarımda Kullanılan Kimyevi Gübreler Dair Yönetmelik'te yer alan yüksek oranda azot ihtiiva eden amonyum nitrat gübreleri için patlama dayanım testinin gereklilikleri yerine getirmeyen, Not 13 ve 14'te belirtilen gübreler,
uygulanır.

17. Potasyum nitrat (5000 /10000):

Bu, saf potasyum nitrat ile aynı zararlılık özelliklerine sahip pelet/granül formdaki potasyum nitrat bazlı kompozit gübreler için geçerlidir.

18. Potasyum nitrat (1250/5000):

Bu, saf potasyum nitrat ile aynı zararlılık özelliklerine sahip kristal formdaki potasyum nitrat bazlı kompozit gübreler için geçerlidir.

19. Saflaştırılmış ve zenginleştirilmiş biyogaz:

Metan içeren ve maksimum % 1 oksijen içeren, doğal gaza eşdeğer bir kalite sağlamak amacıyla uygun standartlara göre saflaştırılmış ve zenginleştirilmiş biyogazlar; Ek-1, Bölüm 2, 18'inci girdide sınıflandırılır.

20. Poliklorodibenzofuran ve poliklorodibenzodioksinler:

Poliklorodibenzofuran ve poliklorodibenzodioksin miktarları aşağıdaki faktörler kullanılarak hesaplanır.

Dünya Sağlık Örgütü 2005⁽⁵⁾ Toksik Eşdeğer Faktörler

2,3,7,8-TCDD	1	2,3,7,8-TCDF	0,1
1,2,3,7,8-PeCDD	1	2,3,4,7,8-PeCDF	0,3
		1,2,3,7,8-PeCDF	0,03
1,2,3,4,7,8-HxCDD	0,1		
1,2,3,6,7,8-HxCDD	0,1	1,2,3,4,7,8-HxCDF	0,1
1,2,3,7,8,9-HxCDD	0,1	1,2,3,7,8,9-HxCDF	0,1
		1,2,3,6,7,8-HxCDF	0,1
1,2,3,4,6,7,8-HpCDD	0,01	2,3,4,6,7,8-HxCDF	0,1
OCDD	0,0003	1,2,3,4,6,7,8-HpCDF	0,01
		1,2,3,4,7,8,9-HpCDF	0,01
		OCDF	0,0003

(T = tetra, P = penta, Hx = hexa, Hp = hepta, O = octa)

21. Bu tehlikeli maddenin; Alevlenir Sıvılar Kategori P5a veya Alevlenir Sıvılar Kategori P5b kapsamına girdiği durumlarda, en düşük niteleyici miktarlar dikkate alınır.

⁽⁵⁾ Referans — Van den Berg: 2005 Dünya Sağlık Örgütü Dioksin ve Dioksin Benzeri Bileşikler için İnsan ve Mermeli Toksik Eşdeğerlik Faktörleri

EK-2

GÜVENLİK RAPORUNDA BULUNMASI GEREKEN ASGARI BİLGİLER

1. Büyük kazaların önlenmesi ile ilgili olarak kuruluşta uygulanan ve Ek-3'te belirtilen unsurları kapsayan güvenlik yönetim sistemi hakkında bilgi:
 - 1.1. Bu bilgi Ek-3'te belirtilen unsurları kapsayacaktır.
 2. Kuruluş hakkında bilgi:
 - 2.1. Kuruluşun tarihsel gelişimi, yerleştiği alan ve çevresinin coğrafi konumu dahil olmak üzere kuruluşun tanıtılması,
 - 2.2. Kuruluşta yürütülen ana faaliyetlerin tanımlanması,
 - 2.3. Kuruluşun büyük bir kazaya sebep olabilecek tesis ve prosesleri ile diğer faaliyetlerinin tanımlanması,
 3. Tesisin tanıtılması:
 - 3.1. Kuruluştaki büyük kaza riskleri, alınan önleyici ve sınırlandırıcı tedbirlerin tanıtılması.
 - 3.2. Tesislerin güvenliği için kullanılan ekipmanların tanıtılması
 - 3.3. Tesislerin güvenliğini etkileyebilecek teknik parametrelerin tanımlanması
 - 3.4. Tehlikeli maddelerin tanımlanması,
 - 3.4.1. Tehlikeli maddelerin envanteri;
 - a) Tehlikeli maddelerin kimyasal ismine, CAS numarasına ve IUPAC adlandırma sistemine göre tanımlanması,
 - b) Tehlikeli maddelerin bulunan veya bulunması muhtemel en yüksek miktarı.
 - 3.4.2. Tehlikeli maddelerin fiziksel, kimyasal, toksikolojik özellikleri ile insan ve çevre üzerinde anında ve daha sonra ortaya çıkabilecek etkileri,

EK-3

GÜVENLİK YÖNETİM SİSTEMİ VE UNSURLARI

İşletmeci, güvenlik yönetim sisteminin uygulanmasında aşağıdaki hususları dikkate alır.

1. Güvenlik yönetim sistemi; kuruluştaki tehlikeler, endüstriyel faaliyetler, kuruluşun organizasyonel karmaşıklığı ile orantılı olarak kurulur. Güvenlik yönetim sistemi; bu sistemin kurulması ve uygulanması için gerekli olan organizasyon yapısını, sorumlulukları, uygulamaları, yöntemleri ve kaynakları da içine alan bir yönetim sistemidir.

2. Aşağıdaki unsurlar, güvenlik yönetim sisteminde ele alınacaktır.

2.1. Organizasyon ve personel unsurunda; organizasyonun bütün kademelerinde büyük endüstriyel kazaların önlenmesinde yer alan personelin görev ve sorumlulukları, alt işverenler de dâhil kuruluşta çalışanların tümü için gerekli olan eğitimin sağlanması, sürekli iyileştirme ile alınan önlemlerle birlikte kuruluşta güvenlik farkındalığının artırılması için, işletmeci;

2.1.1. Kurulusta proses güvenliğinden sorumlu birim ile bu birimde görevli bütün personelin görev, yetki ve sorumluluklarını açık bir şekilde belirler. Ayrıca; bu birimi de kapsayacak şekilde kuruluşun organizasyon şemasını hazırlar ve bu şemayı kuruluşta muhafaza eder.

2.1.2. Hazırladığı organizasyon şemasını; varsa alt işveren ve geçici iş ilişkisi kurulan işverenin çalışanları da dâhil olmak üzere, kuruluşta bulunan tüm çalışanlara uygun yollarla duyurur.

2.1.3. Güvenlik toplantıları, ödül-ceza sistemi ve kişisel güvenlik performans izleme gibi yöntemleri kullanarak; çalışanların, güvenlik yönetim sistemi ile ilgili düzenli ve sürekli olarak görüşlerini alır ve katılımlarını sağlar.

2.1.4. Yasal mevzuat, ulusal/uluslararası kabul görmüş bilimsel metodlar veya standartlar, teknolojik gelişmeler ve kuruluş içerisinde yaşanan deneyimler ile başka kuruluşlarda meydana gelen büyük kazalar gibi güvenlik ile ilgili her türlü gelişme ve değişmeyi takip eder.

2.1.5. Acil servis hizmetleri, İl Afet ve Acil Durum Müdürlükleri ile kuruluşun Organize Sanayi Bölgesi veya Endüstri Bölgesi içinde yer olması durumunda bu bölge yönetimleri ile işbirliği ve gerekli bilgi alış verişinin sağlanabilmesi için uygun bir sistem kurar.

2.1.6. Varsa alt işveren ve geçici iş ilişkisi kurulan işverenin çalışanları ile kuruluşta bulunan tüm çalışanlarla, gerekli durumlarda iletişime geçebilmek için uygun bir sistem kurar.

2.2. Büyük kaza tehlikelerinin belirlenmesi ve değerlendirilmesi unsurunda; normal ve normal olmayan işlemlerden kaynaklanan büyük tehlikelerin, sistematik bir şekilde belirlenmesi için yöntemlerin oluşturulması

2.3. İşletim kontrolü unsurunda; sistem arıza riskinin azaltılması amacıyla izleme ve kontolle ilgili en iyi uygulama örneklerilarındaki bilgileri de dikkate alarak; tesisin bakımı, prosesler, ekipmanlar, uyarı sistemleri ile geçici durdurmaları da içeren güvenli işletme için yöntem ve talimatların oluşturulması; tesiste kurulu bulunan yaşlanan ekipman ile korozyona yönelik risklerin yönetimi ve kontrolü amacıyla; kuruluştaki ekipmanların durumunu izlemek ve kontrol etmek için strateji, metodoloji, uygun takip eylemleri ve gerekli önleyici tedbirlerini belirlemek için, işletmeci;

2.3.1. Önleyici ve düzeltici bakıma ilişkin bir bakım planı oluşturur. Bu planda; bakım yönetimi, bakım stratejisi, hedefler, bakımdan sorumlu personel, bakım sıklığı ve bakım kayıtlarının nasıl tutulduğu gösterilir.

2.3.2. Kuruluşa bulunan iş ekipmanları için, planlanan bakım planında özellikle; mekanik gerilme, darbe, titreşim, korozyon, erozyon ve kimyasal hasar da dâhil olmak üzere her türlü harici ve dâhili etkeni değerlendirdir.

2.4. Değişimin yönetimi unsurunda; yapılacak değişikliklerin planlanması ile yeni tesislerin, proseslerin veya depolama faaliyetlerinin tasarımları için yöntemlerin oluşturulması için, işletmeci;

2.4.1. Kuruluşa gerçekleştirilecek, teknik ve/veya organizasyonel değişikliklerin planlanması ve kontrolüne yönelik yöntemler oluşturur. Bu yöntemlerde kalıcı, geçici veya acil değişikliklerin tümünü tanımlar.

2.4.2. Kuruluşaki organizasyonel değişiklikleri, personel değişikliklerini, tesislerdeki değişiklikleri, proses değişikliklerini, tehlikeli madde depolama kapasitesinde ve şekillerinde yapılacak değişiklikleri, ekipman değişikliklerini, güvenlik ile ilgili belgelerdeki değişiklikleri ve çevresel koşullara bağlı değişikliklerin her birini içeren yöntemler belirlenir.

2.4.3. Bu yöntemlerde;

a. Kritik değişikliklerin ne olduğu,

b. Yapılması planlanan değişikler için; izin alınacak, haber verilecek ve koordinasyonu sağlayacak birim veya yetkililer,

c. Uygulama sonrası ortaya çıkabilecek risklerin değerlendirilmesi ve alınacak önlemler, belirtilir.

2.4.4. Kuruluşa gerçekleştirilen değişiklikleri düzenli olarak kayıt altına alır.

2.4.5. Kuruluşa önemli bir değişiklik meydana gelmesi halinde bu değişiklik ile ilgili, varsa alt işveren ve geçici iş ilişkisi kurulan işveren çalışanların bilgilendirir.

2.5. Acil durumlar için planlama unsurunda işletmeci; sistematik analiz ile öngörülebilir acil durumların belirlenmesine, acil durumlara hazırlıklı olunması amacıyla acil durum planlarının hazırlanmasına, tatbikatların yapılmasına, planın gözden geçirilmesine ve ilgili çalışanlara özel eğitim sağlanması yönelik yöntemleri oluşturur.

2.6. Performansın izlenmesi unsurunda; güvenlik yönetim sisteminde belirlenen hedeflerle uyum sağlanması, sağlanamaması durumunda düzeltici faaliyetlerin araştırılması için yöntemlerin oluşturulması, alınan tedbirlerin başarısızlığa uğraması nedeniyle meydana gelen büyük kazalar ile kazaya ramak kalma durumlarının raporlanması, kazadan çıkarılan dersler kapsamında bunların incelenmesi ve takibini kapsaması için işletmeci;

2.6.1. Güvenlik yönetim sisteminin uygulama performansının ölçülmesine yönelik; somut ve ölçülebilir performans göstergelerini belirler. İşletmeci tarafından belirlenen göstergeler her yıl tekrar gözden geçirilir.

2.6.2. Kuruluş dâhilinde meydana gelen büyük endüstriyel kazalar ile kazaya ramak kalma olaylarını; önceden belirlenmiş yöntemler ile sistemli olarak analiz ederek kayıt altına alır ve raporlar. İşletmeci tarafından yapılan analiz sonuçlarının bir özeti kuruluşa bulunan çalışanlara uygun yollarla duyurulur.

2.7. Denetleme ve inceleme unsurunda; güvenlik yönetim sisteminin etkinliği ve uygunluğunun periyodik ve sistematik olarak değerlendirilmesi için yöntemlerin oluşturulması, güvenlik yönetim sisteminin yapılan denetim ve incelemelerde belirtilen gerekli değişiklikleri de dikkate alarak gözden geçirilmesi ve üst yönetim tarafından güncellenerek dokümante edilmesi için, işletmeci;

2.7.1. Güvenlik yönetim sistemini denetlemeye yönelik yöntemler ile somut performans göstergeleri ve hedeflerini belirleyerek bir iç denetim sistemi kurar.

2.7.2. Oluşturulan yöntemlere uygun olarak, kuruluş dâhilinde kurulan güvenlik yönetim sistemine ait unsurları iki yıldan fazla olmamak üzere düzenli aralıklarla iç denetim tabi tutar. Söz konusu denetimler kuruluşun bağlı olduğu en üst yöneticinin yazılı olarak görevlendirmesi ile kuruluş içinden veya dışından kişilere yaptırılır.

2.7.3. Kuruluşa gerçekleştirilen her iç denetim sonucu bir rapor düzenlenmesini sağlar.

Bu raporda; iç denetime tabi tutulan güvenlik yönetim sistemi unsurları, denetimin somut hedefleri, denetimin kapsamı, denetimin organizasyonu, denetim için kullanılan kaynaklar ve standartlar ile denetim sonuçları ve öneriler belirtilir.

EK-4

DÂHİLİ ACİL DURUM PLANINDA BULUNMASI GEREKEN VERİ VE BİLGİLER

1. Acil durum prosedürlerini belirlemeye yetkili kişiler ile kuruluştaki acil durumların etkilerini azaltıcı/düzeltilici faaliyetlerden sorumlu olan ve koordine eden kişilerin isim ve unvanları.

2. İl Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezinin iletişim bilgileri,

3. Büyük bir kazayı beraberinde getirebileceği öngörülen koşullar veya olayları kontrol etmek ve bunların sonuçlarını en aza indirmek amacıyla, güvenlik ekipmanı ve mevcut kaynakları da içeren, yürütülecek faaliyetler hakkında bilgi.

4. Kuruluş sınırları içinde bulunan kişilerin maruz kalabileceği risklerin azaltılmasına yönelik olarak, acil durum uyarılarının nasıl verileceğini ve bir uyarı durumunda yapılması gerekenleri de kapsayan düzenlemeler

5. Valiliğe, kaza ile ilgili erken uyarı ve bu uyarıda verilmesi gereklili bilginin içeriği ve gelişmelere bağlı olarak elde edilen daha detaylı bilginin iletilmesi için yapılacak gerekli düzenlemeler.

6. Kuruluştaki tüm personelin, acil durumlarda yapması gerekenler hakkında verilen eğitimler ve bu eğitimlerin gerektiğinde acil hizmet birimleriyle koordine edilmesi için yapılan düzenlemeler.

7. Kuruluş dışından sağlanacak ve kazanın etkilerini azaltacak yardımcılara ilişkin düzenlemeler.

EK-5

MADDE 16 UYARINCA KAMUYA VERİLECEK BİLGİNİN İÇERİĞİ

BÖLÜM 1

Bu Yönetmelik kapsamındaki alt ve üst seviyeli kuruluşlar için;

1. İşletmecinin ismi ve kuruluşun tam adresi,

2. Kuruluşun bu Yönetmelik hükümlerine tâbi olduğunu ve Madde 7'de belirtilen bildirimin Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bildirim sistemini kullanarak beyanının gerçekleştirildiğinin, üst seviye kuruluş olması durumunda da Madde 11 gereğince hazırlamakla yükümlü olduğu güvenlik raporunun hazırlanlığının belirtilmesi,

3. Kuruluşa gerçekleştirilen faaliyetlerin basit bir dilde açıklanması,

4. Büyük bir kazaya sebep olabilecek Ek-1 Bölüm 1 ve 2'de belirtilen maddelerin, bilinen isimleri ile bu maddelerin temel zararlılık özelliklerine ait basit açıklamaları,

5. Büyük bir kaza olması durumunda yapılması gerekenlere dair bilgi,

BÖLÜM 2

Bu Yönetmelik kapsamındaki üst seviyeli kuruluşlar için Ek-5 Bölüm 1'de belirtilen bilgiye ilave olarak;

1. Kuruluşa meydana gelebilecek senaryo edilen büyük kazalar ile bunların kontrolüne ilişkin önlemlerlarındaki özet bilgi ile insan sağlığına ve çevreye olan potansiyel etkileri de dahil olmak üzere büyük kaza tehlikelerine ilişkin genel bilgi,

2. İşletmecinin, büyük endüstriyel kazalarla başa çıkmak ve bunların etkilerini en aza indirmek için, özellikle acil hizmet birimleriyle irtibata geçmek de dahil olmak üzere, tesisteki yeterli düzenlemeleri yaptığı belirtmesi,

3. Herhangi bir büyük kazaya müdahale için acil hizmet birimleriyle işbirliği yapıldığının belirtilmesi.

EK-6
BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZA BİLDİRİM KRİTERLERİ

Bu Ek'in 1inci maddesi kapsamında meydana gelen herhangi bir kazanın veya 2, 3 ve 4 üncü maddelerde belirtilen kaza sonuçlarından en az birinin meydana gelmesi durumunda büyük endüstriyel kaza bildirimi yapılır.

1. Tehlikeli maddelerden kaynaklanan;

Bu Yönetmeliğin Ek-1 Sütun 3'teki eşik değerinin en az % 5'i ve daha fazla tehlikeli maddenin dâhil olduğu herhangi bir yangın, patlama veya emisyonu (Sızıntı, kaza sonucu dökülme vb.).

2. İnsana ve mala zarar;

Aşağıdaki olaylardan herhangi birine sebep olan tehlikeli bir kimyasalın dâhil olduğu bir kaza;

a) Bir kişinin ölümü,

b) Kuruluş içerisinde altı kişinin yaralanması ve her birinin en az 24 saat hastanede tutulması,

c) Kuruluş sınırları dışında en az bir kişinin yaralanması ve her birinin en az 24 saat hastanede tutulması,

ç) Kuruluş sınırları dışındaki konutların hasar görmesi ve kullanılamaz durumda olması,

d) Halkın iki saatten daha fazla süreliğine tahliye edilmesi veya evlerinden çıkış yasağı getirilmesi (Kişi x saat değeri en az 500 olmalıdır),

e) İki saatten fazla içme suyunun, elektriğin, gazın veya telefonun kesilmesi (Kişi x saat değeri en az 1000 olmalıdır).

3. Çevreye verilen hasar;

3.1. Karasal habitata uzun süreli veya kalıcı hasar;

a) 0,5 ha veya daha fazla bir habitatın veya yasayla koruma altına alınan bir alanı,

b) 10 ya da daha fazla hektarlık tarım alanlarını da içeren bir habitat alanı,

3.2. Tatsız ve deniz habitatına olan uzun süreli veya önemli hasar;

a) Nehir veya kanal boyunca olan 10 km veya daha fazla hasar,

b) Göle veya gölete olan 1 hektar veya daha fazla hasar,

c) Deltaya olan 2 hektar veya daha fazla hasar,

ç) Açık denizlere veya kıyılara olan 2 hektar veya daha fazla hasar,

3.3. Akifer ya da yeraltı suyunu 1 hektar ya da daha fazla alana olan önemli hasar.

4. Mala olan hasar;

a) Kuruluştaki mala olan 5 milyon TL ve üzerindeki hasar,

b) Kuruluş sınırları dışındaki mala olan 2 milyon TL ve üzerindeki hasar.

EK 7
TEHLİKELİ MADDEYE MÜDAHALE KARTI

1. Bu kart Malzeme Güvenlik Bilgi Formları esas alınarak acil servis hizmetleri için tavsiye niteliğinde hazırlanır.

2. Bu kartta yer alan bilgiler asgari düzeyde olup müdahaleye yönelik kararlar acil servis hizmetleri tarafından verilir.

3. Bu karta ek herhangi bir belge konulmaz.

4. Fiziksel, sağlığa ilişkin ve çevresel zararlar sütununda madde ve karışımalar 11/12/2013 tarihli ve 28848 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Maddelerin ve Karışımının Sınıflandırılması, Etiketlenmesi ve Ambalajlanması Hakkında Yönetmeliğine uygun olarak tehlikeli maddenin etiketine yer alan H kodları açıklanır.

Örnek 1: H400 sucul ortamda çok toksiktir.

Örnek 2: H224 çok kolay alevlenebilir sıvı ve buhar.

5. Ek Bilgi sütununda İşletmeci tarafından acil servis hizmetlerinin yapacağı müdahaleye yönelik faydalı olacak düşünülen ek bilgilere yer verilir.

Kuruluşun Adı:	Faaliyet Konusu:	Adresi:		
Kapalı Alanı: m ² (Tüm binaların katlar alanı toplamı)	Kullanılan Açık Alanı:.... m ² (Geçici/daimi depolama-istif-yükleme-ellekleme alanı)	Yerden en yüksek binanın yüksekliği:....m (baca-kule hariç)		
En geniş binanın boyutları:.... m x ...m	Aynı anda bulunan en fazla kişi sayısı: ...kişi	Adı	Görevi	GSM Tel No
Soyadı				
Faaliyet Konusunun NACE Kodu:	Acil durumlarda irtibat kurulacak kişi/ kişiler			
Kuruluş sabit Tel No:				
Tehlikeli Madde Adı	Fiziksel, sağlık ve çevresel zararlar	Müdahale Yöntemi	Müdahale Ekipmanları	Müdahale Sırasında Kullanılması Gereken Koruyucu Donanımlar
				Ek Bilgi